สมาชิกวารสารวิชาชีพ : เกียรติยศทางวิชาการ

(The Subscriptor of Professional Journal : Academic Honor)

รองศาสตรจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คำถามที่จะต้องตอบกับ "ชุมชนวิชาการในวิชาชีพ" อยู่เสมอคือ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้แสดงออกถึง "ความก้าวทันโลกแห่งวิชาการของวิชาชีพได้อย่างไร" โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาการในสาขาเฉพาะที่ตนปฏิบัติวิชาชีพอยู่ในปัจจุบัน การปฏิบัติงานในสถานบริการพยาบาลหรือสถานศึกษาพยาบาลคงไม่ใช่สิ่งที่ยืนยันได้อย่างชัดว่าสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารทางวิชาการได้อย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทั้งระดับชาติและนานาชาติ

เป็นที่เข้าใจกันอยู่ดีแล้วว่าปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งระดับชาติและระดับโลกที่กระทบต่อการปฏิบัติวิชาชีพทุก ๆ สาขา นั่นคือ มีการเปลี่ยนแปลงได้เร็วทั้งในเชิงแนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลก็จะพบกับเหตุการณ์เช่นเดียวกัน จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนและวิกฤตที่เดียวที่จะต้องคิดกันแล้วว่า แนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้จะเป็นไปอย่างไรทั้งในระดับชาติและระดับหน่วยงานทั้งในส่วนขององค์การภาครัฐและเอกชน หากยอมให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้ต่อไป บุคลากรในวิชาชีพการพยาบาลจะล้าหลังเชิงวิชาการ ความคิดและการปฏิบัติ เมื่อถึงจุดนี้การฟื้นตัวคงจะยากลำบากยิ่งขึ้น

ในฐานะที่ผู้เขียนได้ผ่านชีวิตในวิชาชีพมาเกินกว่า 30 ปี ได้คลุกคลีทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติวิชาชีพ จึงขอใช้บทความนี้กระตุ้นเพื่อนร่วมวิชาชีพการพยาบาลให้ได้ตระหนักถึง "ความก้าวทันโลกแห่งวิชาการของวิชาชีพการพยาบาล" อย่างจริงจังและจริงใจ แนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้มีได้ดังนี้

1. **ศึกษาต่อระดับสูง** ไม่ว่าจะสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีปริญญาโทหรือปริญญาเอก เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วหากเพียงปฏิบัติงานประจำวันให้ลุล่วงไปตามปกติ ย่อมยืนยันไม่ได้ว่าก้าวทันโลกแล้วอย่างจริงจัง แม้ว่างานที่ปฏิบัติจะอยู่ในแวดวงวิชาการก็ตาม พฤติกรรมที่เป็นไปได้คือ การที่วนเวียนอยู่กับความรู้ แนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษามาในสถานศึกษาเท่านั้น

2. **การเข้าร่วมประชุมวิชาการเฉพาะทางในสาขาที่ปฏิบัติงานอยู่** การปฏิบัติในเรื่องนี้มักจะเกิดขึ้นตามโอกาส กล่าวคือ โปรแกรมการประชุมวิชาการหรือการอบรมต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มักจะเป็นไปตามความสนใจขององค์กรเหล่านั้น มิได้มุ่งพัฒนาบุคลากรพยาบาลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะและไม่มีความสม่ำเสมอ ทั้งยังต้องมีปัจจัยอื่นสนับสนุนอย่างเพียงพอจึงจะเข้าร่วมประชุมทางวิชาการได้ดังประสงค์เช่นนี้แล้ว แนวทางนี้ก็ไม่ยืนยันความก้าวหน้าทันโลก และที่แน่ชัดคือความ

สามารถในการเข้ารับการอบรมหรือร่วมประชุมจะอยู่เพียงระดับชาติไปไม่ถึงระดับนานาชาติ ด้วยอุปสรรคนานาประการ เช่น งบประมาณ และความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ แนวทางดังกล่าวก็ไม่มีความแน่ชัดในการสร้างความก้าวทันโลก

3. การเข้ารับการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับการอบรมระยะสั้นในสาขาเฉพาะต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย จะเห็นได้ว่ามีจำนวนโปรแกรมที่จำกัดรับผู้เข้าศึกษาได้จำนวนน้อย ทั้งยังต้องใช้งบประมาณจำนวนสูง หากจะจัดให้บุคลากรในหน่วยงานได้เข้าศึกษาดังกล่าว และกระทบต่อจำนวนบุคลากรในงานที่ขาดแคลนอยู่แล้ว ดังนั้นการสร้างความก้าวทันโลกด้วยวิธีนี้ก็จะไม่แน่นอนและไม่ยั่งยืน

4. การศึกษาวิจัย เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมความเป็นวิชาการแต่อาจจะไม่ตอบสนอง ความก้าวทันโลกอย่างชัดเจน และเป็นวิธีที่ต้องใช้เวลาและพลังความสามารถค่อนข้างสูง จึงยืนยันไม่ได้ชัดเจนว่าการทำวิจัยจะเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีความทันสมัยทางวิชาการอยู่ในงานวิจัยด้วย

5. การอ่านวารสารวิชาการ การติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการด้วยการอ่านนั้นอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น อ่านจากตำรา อ่านจากบทความที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการพยาบาล และอ่านจากบทความในวิชาชีพการพยาบาล วิธีหลังสุดน่าจะมีคุณค่ามากที่สุด ประเด็นคือให้เวลาในการอ่านและมีวารสารพร้อมให้อ่านทุกเวลาหรือไม่ คำตอบคือทั้ง 2 เรื่องนี้ยังคงเป็นปัญหาใหญ่ในผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลของไทย

หากพิจารณาการดำเนินชีวิตของแต่ละคนแล้ว จะเห็นได้ว่าทุกคนมีเวลาว่างของตนเองในปริมาณหนึ่งที่สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมเชิง "การบริหารเวลา" เป็นไปได้ในชีวิตจริงที่ทุกคนจะให้เวลากับตนเองในการอ่านบทความวิชาการในวิชาชีพเป็นประจำทุกสัปดาห์ ๆ ละ 1-2 ชั่วโมง เมื่อเป็นเช่นนี้ได้ก็จะมีวารสารไว้เพื่อความสะดวกในการใช้เวลาอ่าน นั่นคือ การบอกรับวารสารวิชาชีพไว้เป็นของตนเองที่บ้าน ซึ่งในปัจจุบันวารสารเช่นนี้มีอยู่แล้วในตลาดวิชาการของวิชาชีพ ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลที่จะจัดสรรงบประมาณประจำปีสำหรับรายการนี้ขึ้นเช่น ปีละ 500-1,000 บาท เป็นต้น อาจพิจารณาว่าสละเงินวันละ 2-5 บาท เพื่อพัฒนาตนเองด้วยการอ่านวารสารวิชาชีพการพยาบาล ก็น่าจะเป็นเรื่องที่เป็นไปได้จริงในชีวิตการงานของทุก ๆ คน

อย่างไรก็ตาม การติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับชาติคงไม่เพียงพอ นั่นคือความเป็นโลกาภิวัตน์เป็นแรงผลักดันอย่างแรงต่อการสร้างความเป็นวิชาการที่เป็นสากล จึงต้องติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการด้วยการอ่านบทความในวารสารต่างประเทศด้วย

การที่ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้เสวนากันด้วยประเด็นความก้าวหน้าทางวิชาการด้วยภาษาเดียวกัน ทัดเทียมกัน สื่อความได้อย่างเข้าใจกันในกลุ่มผู้ชำนาญเฉพาะทางเป็นสิ่งที่เรียกได้ว่า "เกียรติยศทางวิชาการ" ที่ส่งถึงคุณค่าอันสูงส่งของผู้ปฏิบัติวิชาชีพของผู้นั้น ความมีคุณค่าเช่นว่านี้ได้มาจากการติดตามอ่านบทความจากวารสารวิชาชีพทั้งในระดับชาติและนานาชาตินั่นเอง

ถึงเวลาอันวิกฤตยิ่งของวิชาชีพการพยาบาลแล้วที่ทุก ๆ คนควรได้ตระหนักถึงบทบาทของตนต่อการสร้างคุณค่าของตนเองและวิชาชีพการพยาบาลที่ทั่วโลกยอมรับได้เชิงวิชาการ ความฝันนี้จะเป็นจริงได้ขึ้นอยู่กับความสำนึกของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลทุกคนต่อการลงทุนทางวิชาการ การลงทุนเพื่อพัฒนาตนเอง การลงทุนเพื่อสร้างเกียรติยศทางวิชาการ และ

การลงทุนเพื่อศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพการพยาบาล

รวมใจ รวมพลัง รวมความมศรัทธา สร้างความเป็นวิชาการให้กับตนเองด้วยการบอกรับวารสารวิชาชีพไว้เป็นของตนเองกันเถอะ หากจะคิดว่า "เป็นการทำบุญทางวิชาการ" ก็น่าจะเหมาะสม

บทความนี้มุ่งให้เกิดบุญกุศลทางวิชาการแก่วิชาชีพการพยาบาลจริง ๆ ผู้เขียนขออนุโมทนาด้วยอย่างสูง หากท่านผู้ที่ได้อ่านบทความนี้จะได้ทำบุญทางวิชาการด้วยใจอย่างจริงใจและจริงจัง ขอบุญกุศลจงดลบันดาลให้ท่านได้ก้าวไกลไปในวิชาชีพและเจริญสุขในชีวิตตลอดไป

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University